
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מודלים של איכות חיים ושל צדק חלוקתי: תורת השטחות ויישומיה -
54124

תאריך עדכון אחרון 23-07-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית משולבת:פילוסופיה,כלכלה,מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): שמואל שי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: samuel.shye@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב 14:00

תאור כללי של הקורס:

נושאים מרכזיים בכלכלה ובמדיניות חברתית, כגון איכות-חיים וצדק חלוקתי, סובלים מחוסר בהירות המקשה על הגדרתם ומדידתם. מטרת הקורס היא לבחון כיצד ניתן לחקור ולקיים דיון מושכל ושיטתי בנושאים אלה.

לגבי שני הנושאים העיקריים בהם עוסק הקורס, איכות חיים וצדק חלוקתי, נסקור גישות עיקריות ונדגים כיצד השימוש בגישה המערכתית על-פי שטחות מאפשרת הגדרתם המקיפה ומדידתם; ואף תורמת לשיפור השיח והמחקר בהם. תובאנה דוגמאות מתחומי הפיתוח העירוני, קבלת החלטות, צדק בחלוקת משאבי חינוך ועוד.

מטרות הקורס:

להקנות לתלמידים חשיבה מערכתית-שיטתית בנוגע לשתי סוגיות יסוד של מדיניות חברתית-כלכלית: (א) אושר-רווחת הפרט; (ב) צדק חלוקתי-חלוקת משאבים ונטלים בחברה. להכיר את תורת מערכות הפעולה כתבנית בסיסית לתכנון מחקר ועיבוד נתונים רב-משתניים בתחום הכלכלה ההתנהגותית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לפרש את הסוגיות הנדונות: איכות חיים אנושית וצדק חלוקתי, כמושגים רב-ממדיים, במונחים של תפקודים מערכתיים.
- לשלב חשיבה פסיכולוגית-חברתית בסוגיות יסוד אלו, הבנייתן וניתוחן.
- לאפיין כל אחד מהמושגים – איכות חיים וצדק חלוקתי הנדונים -- במונחי מכלול המשתנים הקובעים אותו ולהגדיר מערכת תצפיות מובנית לחקירתו.
- לבצע ניתוח תוכן השוואתי של תורות ומודלים אלטרנטיביים ביחס לכל אחד מהמושגים הנדונים
- לתכנן מחקר כלכלי-התנהגותי בנושא איכות החיים / הצדק החלוקתי
- לעבד נתונים לשם הסקת המבנה האמפירי של המושג הנחקר ממדגם המשתנים הנצפים
- לפרש ולהעריך תופעות חברתיות כלכליות וממצאי-מחקרים בתחומי איכות החיים והצדק החלוקתי

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: ההוראה תתבסס על הצגה, הדגמה ודיון במודלים לאיכות החיים ולצדק חלוקתי וביישומם למגוון של מחקרי מדיניות חברתית-כלכלית וקבלת החלטות: הקמת תחנת כוח גרעינית, חלוקת משאבי חינוך, שיקום שכונות ועוד..

-
- רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
- תורת מערכות הפעולה עפ"י שטחות (FAST);
 - יישום הגישה המערכתית להבנייה של מושג איכות החיים
 - מחקרים לתיקוף ההמשגה המערכתית לאיכות חיים SQOL
 - יישומים של המודל למדיניות והערכה
 - יישום FAST להבנייה של מושג הצדק החלוקתי
 - מחקרים לתיקוף ההמשגה המערכתית לצדק חלוקתי
 - יישומים של מודל הצדק החלוקתי המערכתי למדיניות והערכה

חומר חובה לקריאה:

Systemic Quality of Life Model (SQOL). In A. Michalos (Ed.) *Encyclopedia of Quality of Life Research*. New York: Springer.

Shye, S. and Mevorach-Levy, O. (1995). *Facets of Distributive Justice*. Jerusalem: The Louis Guttman Israel Institute of Applied Social Research.

חומר לקריאה נוספת:

Benish-Weisman, M. & Shye, S. (2011). Life quality of Russian immigrants to Israel: patterns of success and of unsucccess. *Social Indicators Research Volume* 101, Number 3, 461-479.

Calcalist- Business & finance daily (2011). Tent protestors worried about future. <http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4113972,00.html>

Kedar Y. And Shye, S. (2013). Party-Voters Congruence in Israel Regarding Views about Distributive Justice. *Proceedings of the 14th Facet Theory Conference, Recife, Brazil August 2013.*

Shye, S. (1989). The Systemic Life Quality Model: A Basis for Urban Renewal Evaluation. *Social Indicators Research*, 21, pp. 343-378.

Shye, S. (1999). *Facet Theory*. *Encyclopedia of Statistical Sciences, Update, Vol. 3*. New York: Wiley, 231-239.

Shye, S. (2010). The Motivation to Volunteer: A Systemic Quality of Life Theory *Social Indicators Research*, Vol. 98, No. 2. pp. 183-200, doi:10.1007/s11205-009-9545-3

Shye, S. (2014). *Faceted Action System Theory (FAST)*. In A. Michalos (Ed.) *Encyclopedia of Quality of Life Research*. New York: Springer.

Shye, S. (2014). *Faceted Smallest Space Analysis (FSSA)*. In A. Michalos (Ed.) *Encyclopedia of Quality of Life Research*. New York: Springer.

Shye, S. (2014). *Systemic Quality of Life Model (SQOL)*. In A. Michalos (Ed.) *Encyclopedia of Quality of Life Research*. New York: Springer.

Shye, S. and Mevorach-Levy, O. (1995). *Facets of Distributive Justice*. Jerusalem: The Louis Guttman Israel Institute of Applied Social Research.

-
- Dworkin, R. (1986). *Law's Empire*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Edgeworth, F.Y. (1881). *Mathematical Physics*. London: Kegan Paul.
- Harsanyi, J.C. (1976). *Essays on Ethics, social Behavior, and Scientific Explanation*. Dordrecht: Reidel.
- Joelson, A. et al. (1982). *Life Quality and Community Environmental Development in Or-Yehuda*. Jerusalem: The Israel Institute of Applied Social Research.
- Laumann, E. O. and Pappi, F. U. (1976). *Networks for Collective Action: A Perspective on Community Influence Systems*. New York: Academic Press.
- Miller, D. (1976). *Social Justice*. Oxford: Clarendon.
- Miller, J. G. (1978). *Living Systems*. New York: McGraw-Hill.
- Parsons, T. (1953). *A revised analytic approach to the theory of social stratification*. In R. Bendix and S. M. Lipset (Eds.) *Class, Status and Power: A Reader in Social Stratification*. Glencoe, IL: Free Press.
- Rawls J. (1971). *A Theory of Justice*. Cambridge MA: Harvard University Press.
- Rescher (1966). *Distributive Justice*. Indianapolis: Bobbs-Merrill.
- Sen, A. (1992). *Inequality Reexamined*. Boston: Harvard University Press.
- Smart, J.J.C. (1978). *Distributive justice and utilitarianism*. In J. Arthur and W.H. Shaw (eds.) *Justice and Economic Distribution*. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall.
- Taillefer, M. C., Dupuis, G. Roberge, M. A. & Le May, S. (2003). *Health-related quality of life models: Systematic review of the literature*. *Social Indicators Research*, 64, 293-323.
- Veerman, P.E. (1992). *The Rights of the Child and the Changing Image of Childhood*. Dordrecht: Martinus Nijhoff. (International Studies in Human Rights Series).
- Yaari, M. and Bar-Hillel, M. (1984), *On dividing justly*. *Social Choice and Welfare*, 1, 1-24.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 80 %
 הגשת תרגילים 20 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

נוכחות בשיעורים והשתתפות בדיוני הכיתה חיוניים בקורס זה.